

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Piotr Mirek

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **A. G.**

oskarżonego z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. 2021, poz. 324 tekst jedn.)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 15 listopada 2023 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt XI Ka 85/23,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie

z dnia 11 października 2022 r., sygn. akt III K 94/21

i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zarządza zwrot na rzecz A. G. wniesionej przez niego opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

A. G. został oskarżony o to, że „w okresie od 12 lipca 2019 r. do 3 stycznia 2020 r. w L. oraz w L.(1). wyprodukował a następnie oznaczył podrobionymi znakami towarowymi, jak również cudzymi zarejestrowanymi znakami towarowymi, w celu wprowadzenia do obrotu towary w postaci opakowań wyrobów kosmetycznych, a mianowicie perfumetek o pojemności 33 ml z oznaczonymi należącymi do następujących podmiotów: A. 45 sztuk perfumetek o wartości 6534 zł, A.(1) 1 sztuka perfumetki o wartości 145,20 zł, C. 1 sztuka perfumetki o wartości 145,20 zł, C.(1) 45 sztuk perfumetek o wartości 6534 zł, C.(2) 22 sztuki perfumetek o wartości 3194,40 zł, C.(3) 24 sztuki perfumetek o wartości 3484,80 zł, D. 27 sztuk perfumetek o wartości 3920,40 zł, D.(1) 5 sztuk perfumetek o wartości 726 zł, D.(2) 21 sztuk perfumetek o wartości 3049,20 zł, E. 4 sztuki perfumetek o wartości 580.80 zł, G. 14 sztuk perfumetek o wartości 2032.80 zł, H. o wartości 3194,40 zł, L. 17 sztuk perfumetek o wartości 2468,40 zł, M. 4 sztuki perfumetek o wartości 580.80 zł, M.(1) 8 sztuk perfumetek o wartości 1161,60 zł, P. 24 sztuki perfumetek o wartości 3484.80 zł, S. 1 sztuka perfumetki o wartości 145,20 zł, T. 5 sztuk perfumetek o wartości 726 zł, Y. 8 sztuk perfumetek o wartości 1161,60 zł, V. 7 sztuk perfumetek o wartości 1016,40 zł, a następnie wprowadził te towary do obrotu, poprzez dokonanie ich sprzedaży na rzecz innych podmiotów gospodarczych, czym spowodował starty na szkodę w/w pokrzywdzonych o łącznej wartości 48787,20 zł przy czym uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu”, to jest o przestępstwo z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 roku Prawo własności przemysłowej (Dz. U. 2021.324 tekst jedn.).

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z dnia 11 października 2022 r., sygn. akt III K 94/21, uniewinnił oskarżonego od dokonania zarzucanego mu czynu.

Apelacje w sprawie wnieśli prokurator oraz pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych. Apelujący w swoich środkach odwoławczych podnosili zarzuty zarówno obrazy prawa materialnego, jak i procesowego oraz błędu w ustaleniach faktycznych, wnioskując o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wywiedzionych apelacji, Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt XI Ka 85/23, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę oskarżonego przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin – Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok uchylający wniósł obrońca oskarżonego A. G., zarzucając: „1. Naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. polegające na tym, że sąd uchylił orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania pomimo tego, że nie istniała konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. W przedmiotowej sprawie możliwe było wydanie rozstrzygnięcia merytorycznego w oparciu zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zajętych towarów produkowanych przez oskarżonego oraz powszechnie dostępnych informacji na temat zarejestrowanych znaków towarowych. Nie istniały żadne przeszkody aby Sąd Odwoławczy dysponując towarami pochodzącymi od oskarżonego oraz mając dostęp do informacji o zarejestrowanych znakach towarowych, których podrobienie zarzuca się oskarżonemu, dokonał samodzielnej oceny czy doszło oznaczenia towarów podrobionym znakiem towarowym - czyli do popełnienia przestępstwa z art. 305 w związku z art. 120 ust. 3 pkt 3) ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej (dalej jako „pwp”).

2. Naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z powołaniem się na art. 454 § 1 k.p.k., podczas gdy w niniejszej sprawie nie ma podstaw do przypisania oskarżonemu winy, gdyż jego czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, a ponadto oskarżony działał nieumyślnie.

3. Naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. polegające na wydaniu wewnętrznie sprzecznego wyroku, w którym Sąd Okręgowy zastosował jednocześnie dwie wykluczające się przesłanki uchylenia wyroku - rzekomą konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości oraz rzekome wystąpienie reguły *ne peius*.

4. Naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegające na nienależytym obsadzeniu sądu, albowiem wyrok Sądu Okręgowego został wydany w składzie jednoosobowym sprzecznym z przepisem art. 29 § 1 k.p.k., zgodnie z którym na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Rozpoznanie sprawy karnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 14fa ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych

rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz. U. 2021, poz. 2095 z późn. zm.) ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania”.

W oparciu o art. 539e § 1 k.p.k. autor skargi wniósł o wydanie wyroku uchylającego zaskarżony wyrok i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Odpowiadając pisemnie na skargę Prokurator Rejonowy wniósł o jej oddalenie. O oddalenie skargi wnieśli także pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych: C. z siedzibą w D. oraz L. S.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga zasługuje na uwzględnienie, trafnie bowiem wskazuje skarżący na naruszenie art. 437 § 2 k.p.k.

W pierwszej kolejności zasadnym jest jednak odnieść się do zarzutu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z pkt 4 kasacji. Zgodnie z treścią art. 29 § 1 k.p.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, sąd na rozprawie apelacyjnej orzeka w składzie trzyosobowym. Wyjątkiem od tej ogólnej zasady jest art. 449 § 2 k.p.k., zgodnie z którym, jeśli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego. To właśnie ten przepis znalazł zastosowanie w przedmiotowej sprawie, jako że postępowanie przygotowawcze prowadzone było w formie dochodzenia, a orzeczenie Sądu meriti zostało wydane w składzie jednoosobowym. W konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia art. 29 § 1 k.p.k., które skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zgodnie z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. „Z powiązania treści tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k.,

w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (...). Te uregulowania wskazują więc jednoznacznie, że aby Sąd Najwyższy mógł ustosunkować się do podniesionych w skardze zarzutów, uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania” (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2017 r., II KS 3/17, z dnia 14 marca 2018 r., IV KS 4/18 i z dnia 15 września 2021 r., II KS 21/21).

W rozważanej sprawie Sąd Okręgowy w Lublinie, jako przyczynę uchylenia orzeczenia Sądu Rejonowego, wskazał art. 454 § 1 k.p.k. (rubryka 5.3.1.4.1). Należy jednak pamiętać, że „możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określona w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k.” (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, OSNKW 2018, z. 11, poz. 73). Uzasadnienie Sądu Okręgowego wcale nie przesądza, że podstawą uchylenia wyroku mógł być art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu podnosi, że Sąd Rejonowy uniewinniając oskarżonego od dokonania zarzuconego mu czynu

niewłaściwie zinterpretował posłużenie się przez oskarżonego napisem „P. I.” na produkowanych towarach. Po pierwsze, nie wziął pod uwagę i nie poddał szerszej analizie okoliczności miejsca umieszczenia tego napisu na opakowaniu, jego wielkości i proporcji w stosunku do pozostałych elementów znajdujących się na opakowaniach zabezpieczonych perfum. Po drugie, całkowicie pominął wydaną przez Urząd Patentowy decyzję z 29 października 2021 r. wskazującą, że element „P. I.” nie ma charakteru odróżniającego. Odmówiono tą decyzją udzielenia prawa ochronnego na wskazany napis.

Jednocześnie zwraca uwagę na sprzeczność stanowiska Sądu pierwszej instancji, który uznając opinię biegłego A. K. za jasną, rzetelną i opartą o fachową wiedzę, sporządzoną przez kompetentną osobę posiadającą specjalistyczną wiedzę i doświadczenie, to jej wniosek, że producent podszywa się pod znak towarowy, odrzuca bez wnikliwych rozważań, nie zasięgając ewentualnie opinii dodatkowej (tego samego biegłego lub innego), konkludując, że skoro dostrzegł niepełność opinii, powinien skorzystać z możliwości jaką daje art. 201 k.p.k. Dodatkowo zauważa pominięcie opinii sporządzonej przez biegłą Z. K.

Procesową konsekwencją nieprawidłowej oceny dowodów z wyjaśnień oskarżonego oraz opinii biegłych było poczynienie nieprawidłowych ustaleń faktycznych odnośnie sprawstwa oskarżonego i uniewinnienia go od dokonania zarzucanego mu czynu.

Wydaje się, że właśnie dowód z oceny opinii biegłego legł u podstaw konieczności przeprowadzenia „od nowa całości postępowania dowodowego”, skoro w wytycznych dla Sądu Rejonowego, Sąd odwoławczy wskazuje, że jeśli ten uzna, że „dotychczasowe opinie biegłych nie spełniają wymogów określonych w art. 201 k.p.k. to należy rozważyć albo dopuszczenie opinii uzupełniających dotychczasowych biegłych ewentualnie dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu własności przemysłowej” (rubryka 5.3.2. uzasadnienia).

Stwierdzone na etapie postępowania apelacyjnego uchybienia winny skłonić Sąd odwoławczy do próby dokonania oceny całości materiału dowodowego, czy jego uzupełnienia. Dopiero ocena dokonana w oparciu o art. 7 k.p.k. i uznanie, że w ramach zgromadzonych dowodów, nie jest możliwe utrzymanie w mocy wyroku uniewinniającego, winno skutkować uchyleniem wyroku Sądu Rejonowego na podstawie art. 454 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w ramach którego przeprowadzi on wszystkie dowody, które uzna za konieczne, a następnie dokona oceny całości materiału dowodowego. Dokonana przez Sąd odwoławczy, zgodnie z treścią art. 7 k.p.k., ocena materiału dowodowego doprowadzić może Sąd do uznania, że w sprawie powinien zostać wydany wyrok skazujący A. G. Dopiero wówczas Sąd Okręgowy winien wydać wyrok kasatoryjny i wskazać jako podstawę art. 454 § 1 k.p.k.

(K.G.)

[ał]